

Podejście krajów członkowskich Unii Europejskiej do dwustronnych umów o ubezpieczeniu społecznym.

Dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym są jednocześnie częścią oraz punktem wyjścia dla międzynarodowego prawa zabezpieczenia społecznego. Przedstawiają one przecięcie się prawa międzynarodowego i prawa zabezpieczenia społecznego, i co do zasady są uzgadniane pomiędzy państwami członkowskimi jako podstawowe i najważniejsze zagadnienia prawa międzynarodowego. Są one najstarszymi instrumentami, których celem nie jest dopasowanie, ale połączenie (skoordynowanie) systemów zabezpieczenia społecznego obowiązującego w państwach zawierających te porozumienia, tak aby osoby, które migrują do innych państw nie utraciły swoich uprawnień do zabezpieczenia społecznego. Niniejszy artykuł omawia podejścia państw Unii Europejskiej (ang. Member States – MS) do szczególnych umów dwustronnych zawieranych z państwami spoza Unii. Do przeprowadzenia analizy wykorzystano źródła podstawowe, czyli dwustronne umowy krajów członkowskich z krajami trzecimi. Artykuł analizuje więc niektóre dwustronne porozumienia zawarte przez Niemcy, Austrię, Słowenię, Chorwację, Wielką Brytanię, Belgię i Holandię. Wzięto pod uwagę także źródła drugorzędne, takie jak książki i artykuły odnoszące się do jednej lub kilku kwestii związanych z koordynacją zabezpieczenia społecznego a także raporty Unii Europejskiej i Międzynarodowej Organizacji Pracy dostarczające omówienia dwustronnych umów o zabezpieczeniu społecznym i ich cech charakterystycznych lub przedstawiające potencjał tych umów. Wyniki badania pokazują, że choć porozumienia dwustronne są dopasowane do systemów zabezpieczenia społecznego obu państw nie mogą ani zostać w pełni wdrożone ani całkiem spełnić wszystkich przepisów koordynacji, nie tworzą też jednolitego systemu koordynującego zasady zabezpieczenia społecznego. Wnioski płynące z niniejszego badania mówią, że wobec zmienionych wzorców migracyjnych, tj. przenoszenia się na krótsze okresy czasu i pomiędzy wieloma państwami - wymagane jest stworzenie bardziej kompleksowego mechanizmu koordynacji zabezpieczenia społecznego.